

Πρωτόκολλο Διερεύνησης,
Διάγνωσης, Διαχείρισης ΚαΠα-Π
& Εθνικό Σύστημα Αναφοράς ΚαΠα-Π

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΕΣΑ ΚΑΠΑ-Π)

ΤΣΑΝΑ ΜΑΡΙΑΝΑ, ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ ΜΣC ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

**Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση
Περιστατικών Κακοποίησης & Παραμέλησης Παιδιών**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"

ΕΣΠΑ
2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού
Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας
Κέντρο Μελέτης και Πρόληψης
Παιδικής Κακοποίησης και Παραμέλησης

Περιεχόμενα

- ❑ **Μεθοδολογία**
- ❑ **Οφέλη και στόχοι του ΕΣΑ ΚαΠα-Π**
- ❑ **Λειτουργία του ΕΣΑ ΚαΠα-Π**
- ❑ **Ασφάλεια του ΕΣΑ ΚαΠα-Π**
- ❑ **Απόρρητο και Συγκατάθεση Υποκειμένου**
- ❑ **Δεδομένα στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π**
- ❑ **Συνοδευτικά Εργαλεία**
- ❑ **Επόμενα Βήματα**

Μεθοδολογία

□ Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

1. Χώρες
2. Πρόσβαση
3. Υποχρέωση Αναφοράς
4. Μεταβλητές/ Δεδομένα

→ Ευρώπη
→ ΗΠΑ
→ Καναδάς
→ Αυστραλία

❖ Κοινές μεταβλητές

❖ Μεγάλο ποσοστό Συμπλήρωσης (BECAN)

❖ Λίστα: Λιγότερες αλλά Ουσιαστικές

□ Συναντήσεις με **Εμπειρογνώμονες**

□ **Αποτέλεσμα:** Ενιαία Φόρμα Αναφοράς ΚαΠα-Π

→ ΕΣΑ ΚαΠα-Π

Αποτελέσματα I

Χώρες στις οποίες βρέθηκαν συστήματα Επιτήρησης ΚαΠα-Π

Ευρώπη	Γαλλία, Ιρλανδία, Ισπανία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Κροατία, Ρουμανία, Ιταλία, FYROM (μόνο σεξουαλική), Φλάνδρα (Βέλγιο)
ΗΠΑ (πολιτείες)	Αλαμπάμα, Αλάσκα, Αριζόνα, Αρκάνσας, Καλιφόρνια, Κονέκτικατ, Ντέλαγουερ, Φλόριντα, Γεωργία, Χαβάη, Αϊντάχο, Ιλινόις, Ιντιάνα, Αϊόβα, Λουιζιάνα, Μέριλαντ, Μασαχουσέτη, Μίσιγκαν, Μισισίπι, Μισούρι, Μοντάνα, Νεμπράσκα, Νεβάδα, Νιου Χάμσαϊρ, Νέα Τζέρσεϋ, Νέα Υόρκη, Βόρεια Καρολίνα, Βόρεια Ντακότα, Οκλαχόμα, Όρεγκον, Πενσυλβανία, Ρόουντ Άιλαντ, Νότια Καρολίνα, Νότια Ντακότα, Τενεσί, Τέξας, Γιούτα, Βερμόντ, Βιρτζίνια, Ουαϊόμινγκ
Καναδάς (πολιτείες)	Αλμπέρτα, Οντάριο, Νέα Γη και Λαμπραντόρ, New Brunswick, Βρετανική Κολούμπια
Αυστραλία (πολιτείες)	Βόρεια Επικράτεια, Δυτική Αυστραλία, Τασμανία

Αποτελέσματα II

Κατηγορίες	Μεταβλητές								
	Όνομα	Ημερομηνία γέννησης /ηλικία	Στοιχεία επικοινωνίας	Προσδιοριστές ευαλωτότητας	Προστατευτικοί παράγοντες/ παράγοντες ανθεκτικότητας	Κουλτούρα	Πληροφορίες για το σχολείο	Σχέση με το παιδί	Ιστορικό υγείας (προβλήματα ψυχικής υγείας, ενδοοικογενειακή βία)
Παιδί-θύμα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Δράστης	✓	✓						✓	✓
Γονείς/φροντιστές	✓	✓	✓						✓
Άτομα που κατοικούν στο ίδιο σπίτι	✓	✓						✓	
Άτομο που κάνει την αναφορά	✓		✓					✓	

Αποτελέσματα III

Κατηγορία	Μεταβλητές
Κακοποίηση/ παραμέληση	Τύπος κακοποίησης
	Διάρκεια και πολλαπλότητα
	Ενδείξεις
	Συνέπειες
	Αποκάλυψη/ισχυρισμοί του παιδιού
	Ιστορικό κακοποίησης
	Όνομα και ηλικία/ ημερομηνία γέννησης άλλων παιδιών-πιθανών θυμάτων

ΕΣΑ ΚαΠα-Π

Το ΕΣΑ ΚαΠα-Π είναι:

«ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, στο οποίο ο επαγγελματίας θα καταχωρεί στοιχεία για κάθε παιδί για το οποίο λαμβάνει αναφορά ή έχει ο ίδιος βάσιμες ενδείξεις για την ύπαρξη κακοποίησης ή /και παραμέλησής του.»

Στόχοι ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- ❑ Η μέτρηση του **επιπολασμού** και της **επίπτωσης** των περιστατικών ΚαΠα-Π καθώς και η **στατιστική ανάλυση** των δεδομένων.
- ❑ Η παρακολούθηση της **πορείας** του περιστατικού καθώς και το αποτέλεσμα της διαχείρισής του.
- ❑ Η αποτελεσματική **διασύνδεση** και ο **συντονισμός** των φορέων.
- ❑ Η **αξιολόγηση** της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.

Οφέλη από την χρήση του ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- ❑ Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση (πολιτών και επαγγελματιών).
- ❑ Εκτίμηση των **προσδιοριστών επικινδυνότητας**
- ❑ Εκτίμηση των επιπτώσεων στην υγεία, την ψυχική υγεία, την ασφάλεια και την ομαλή ανάπτυξη των παιδιών και των οικογενειών τους.
- ❑ Επιλογή **προτεραιοτήτων** των **πολιτικών πρόληψης και παρέμβασης**.
- ❑ Σχεδιασμός **στοχευμένων προγραμμάτων παρέμβασης** πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης.
- ❑ Μακροπρόθεσμη παροχή χρονοσειρών δεδομένων
- ❑ Εντοπισμός πεδίων για **περαιτέρω έρευνα**.

Πρόσβαση στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- ❑ Επαγγελματίες που ανήκουν στον τομέα της **υγείας**, της **παιδείας**, της **πρόνοιας**, της **παιδικής προστασίας**, της **δικαιοσύνης** και της **δημόσιας τάξης**
- ❑ Και λαμβάνουν γνώση ή και καλούνται να διαχειριστούν περαιτέρω περιστατικά κακοποίησης ή/και παραμέλησης των παιδιών.
- ❑ Ηλεκτρονική Αίτηση → Μνημόνιο Συνεργασίας
- ❑ Πρόσβαση μόνο από **εξουσιοδοτημένους/ εκπαιδευμένους** χρήστες (μέσω username/ password).
- ❑ **Διαβάθμιση** στο επίπεδο πρόσβασης (ακόμα και στον ίδιο φορέα).
- ❑ Πρόσβαση **μόνο** στα «δικά μου δεδομένα».
- ❑ **Στοιχεία επικοινωνίας φορέων** που έχουν ασχοληθεί με υποθέσεις σχετικές με το παιδί. → **ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ**

Συγκατάθεση υποκειμένου

- ❑ Απαραίτητη προϋπόθεση η έγγραφη συγκατάθεση του γονέα ή του νόμιμου κηδεμόνα ή του νόμιμου αντιπροσώπου του.
- ❑ **Εξαίρεση:** η επεξεργασία των δεδομένων του παιδιού επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση των γονέων του πχ. όταν είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του παιδιού.
- ❑ **Έντυπο Συγκατάθεσης:**
 - i. ύπαρξη δικαιώματος πρόσβασης
 - ii. ταυτότητα
 - iii. σκοπός επεξεργασίας
 - iv. αποδέκτες δεδομένων

Ασφάλεια Δεδομένων στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- ❑ Νόμος **2742/1997**
- ❑ Αρχή Προστασίας Δεδομένων
- ❑ Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
- ❑ **Σχέδιο και Πολιτική Ασφαλείας**
 - ❖ Τεχνικά & Οργανωτικά μέτρα
 - ❖ Ρόλοι & Αρμοδιότητες (*Υπεύθυνος Επεξεργασίας, Υπεύθυνος Ασφαλείας, Υπεύθυνος Πρόσβασης*)

Απόρρητο στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- ❑ Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων: **απόρρητη**
- ❑ Διεξάγεται **αποκλειστικά** και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνο κατ' εντολή του.
- ❑ Επαγγελματίες δεσμεύονται για την τήρηση του απορρήτου.
- ❑ Τα δεδομένα θα διατηρούνται στο σύστημα έως την ενηλικίωση του παιδιού.

Δικαιώματα του Υποκειμένου και Ασφάλεια

- **Κώδικας Δεοντολογίας → Ν. 2472/ 1997**
 - ▣ Τρόπος συλλογής & καταχώρησης δεδομένων
 - ▣ Στόχοι Επεξεργασίας
- Αρχεία Καταγραφής Ενεργειών Χρήστη και Συμβάντων (**log files**)
- **Κρυπτογράφηση** δεδομένων (encrypted data)
- **Συμφωνητικό Εμπιστευτικότητας → Μνημόνιο Συνεργασίας**

Δυνατότητες ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- ❑ Δυνατότητα **έγκαιρης ανίχνευσης** περιστατικών.
- ❑ Αποτελεσματική **διασύνδεση** των φορέων.
- ❑ **Επισκόπηση ιστορικού** σε πραγματικό χρόνο.
- ❑ Δυνατότητα αυτόματης ανίχνευσης προηγούμενων εγγραφών (αποφυγή διπλο-εγγραφών).
- ❑ Δυνατότητα αυτόματης δημιουργίας προτυποποιημένων εγγράφων.
- ❑ Παραγωγή στατιστικών **δεικτών**.
- ❑ **Αξιολόγηση** των αναγκών των πληθυσμών-στόχων (φορέων και παιδιών).
- ❑ **Αξιολόγηση** της παροχής των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Δεδομένα στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π

- **7 Ενότητες Καταγραφής, 43 μεταβλητές**
- Χαρακτηριστικά μεταβλητών:
 - ❖ Εισαγωγή αυτόματη- από τον χρήστη
 - ❖ Κλειστά- Ελεύθερα Πεδία
 - ❖ Πολλαπλής Επιλογής- Μονής επιλογής
 - ❖ Υποχρεωτική- Προαιρετική Συμπλήρωση
 - ❖ Με ή χωρίς προϋπόθεση συμπλήρωσης

Δεδομένα στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π Ι

Ενότητα Α. Ταυτότητα Αναφοράς

- Χρήστη
- Φορέα
- Ειδικότητα
- Ημερομηνία Πρόσβασης στο ΕΣΑ

Ενότητα Β. Στοιχεία Παιδιού- (φερόμενου ως) θύματος

- Δημογραφικά Χαρακτηριστικά
- Εργασιακή Κατάσταση
- Παρακολούθηση Σχολείου
- Κοινωνική Ασφάλιση

Ενότητα Γ. Οικογένεια/ Πλαίσιο ζωής και φροντίδας Παιδιού-(φερόμενου ως) θύματος

- Βιολογικοί Γονείς
- Συγγάτοικοι
- Αναφορά ΚαΠα για άλλο ανήλικο

Δεδομένα στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π II

Ενότητα Δ. Περιγραφή Κακοποίησης Παιδιού- (φερόμενου ως) Θύματος

- Τύπος ΚαΠα-Π
- 1^η αναφορά
- Επαναλαμβανόμενη ΚαΠα-Π
- Ανίχνευση/ Διερεύνηση
- Εμπλοκή Αστυνομίας
- Εμπλοκή Εισαγγελίας
- Εμπλεκόμενοι Φορείς/ Υπηρεσίες

Ενότητα Ε. Στοιχεία (φερόμενου ως) Δράστη

- Δημογραφικά Χαρακτηριστικά
- Ταυτοποίηση Δράστη
- Απόφαση Δικαστηρίου

Δεδομένα στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π ΙΙΙ

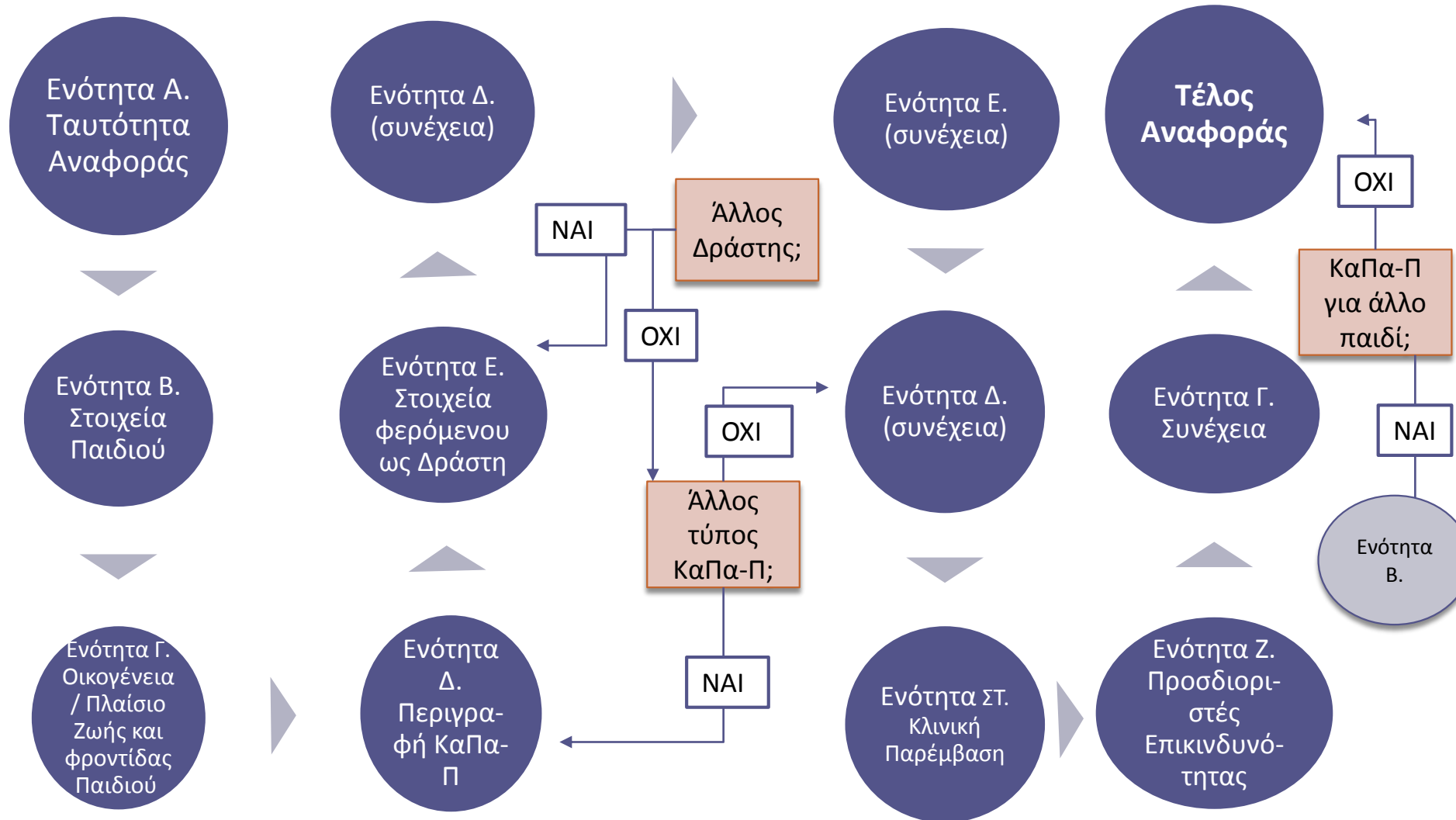
Ενότητα ΣΤ. Κλινική Παρέμβαση

- Στο παιδί
- Στην οικογένεια
- Στον δράστη

Ενότητα Ζ. Προσδιοριστές Επικινδυνότητας

- Παιδί
- Οικογένεια
- Δράστη

Διαδικασία Συμπλήρωσης ΕΣΑ ΚαΠΑ-Π

Συνοδευτικά Εργαλεία

- ❑ «Οδηγός Κωδικοποίησης Δεδομένων στο ΕΣΑ ΚαΠα-Π»
- ❑ «Κανονισμός λειτουργίας του ΕΣΑ ΚαΠα-Π»
- ❑ «Κώδικας Δεοντολογίας του ΕΣΑ ΚαΠα-Π»
- ❑ «Σχέδιο και Πολιτική Ασφαλείας ΕΣΑ ΚαΠα-Π»

Επόμενα Βήματα

- ❑ **Δημιουργία ΕΣΑ ΚαΠα Π**
(Φάση Αξιολόγησης προσφορών)
- ❑ **Πιλοτική Εφαρμογή ΕΣΑ ΚαΠα-Π**
(3 μήνες, ~ 25 Επαγγελματίες, Ν. Αττικής)
- ❑ **Εκπαίδευση Επαγγελματιών**
(Σε όλη την Ελλάδα, 400 Επαγγελματίες)
- ❑ **Αξιολόγηση**
(Πιλοτικής & Εκπαίδευσης)
 - **Εσωτερική:** Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού,
Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας
 - **Εξωτερική:** Συνήγορος του Πολίτη,
Κύκλος δικαιωμάτων του Παιδιού

**Ακολουθήσε το Πρωτόκολλο,
Χρησιμοποίησε το ΕΣΑ**

